

Izhaja vsa tiskarska in sobota ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pače na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nonskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Za brate Hrvate!

Dogodki, ki so se nedavno vršili na Hrvatskem in ki se danes niso popolno končali, razburili so bratski hrvatski narod ne le v banovini, ampak tudi v sosednjih deželah in celo v Ameriki. Naravno je, da Slovenci kot najbližji bratje Hrvatov, oziroma kot isti narod z njimi, ne moremo biti mirni in brezčutni, ko se jim kratijo narodne pravice in se ljudstvo sili do javnega odpora. V Trstu, v Ljubljani, v Celju so Slovenci na javnih shodih izrazili svoje sočutje s trpečimi brati Hrvati ter svoje ogorčenje nad kršenjem ustave in zakona, ki se širi v domovini hrabrih hrvatskih junakov, starodavnih braniteljev Avstrije in vladajoče hiše, trdnih stebrov, ki so zadrževali navale krutega Turka na krščanske države.

Tudi goriški Slovenci ne smemo zaostati v tako važnem trenutku, v tako pomenljivi zadevi, marveč moramo — pozabivši domači prepir — dati vsaj izraza svojim čutom, ko nam ni mogoče, da bi bratom pomagali drugače.

V to svrhu sklicuje podpisano najstarejše slovensko politično društvo na Goriškem, ki razteza svoje delovanje po vsi deželi, izreden

javen občni zbor

na dan 7. junija ob 4. uri popoldne na dvorišče »Kmetijske zadruge« v Št. Petru pri Gorici, za slučaj slabega vremena pa v prtilične prostore iste zadruge.

Ker se je nadejati, da bo udeležba vsestranska in mnogoštevilna, meni podpisano društvo, da bi bilo umestno, ako se ob isti priliki ome-nijo tudi nekatere domače zadeve, o katerih ni različnega mišljenja med narodom. Zato je določilo občnemu zboru naslednji dnevni red:

1. Dogodki na Hrvaškem;
2. Slovensko vsučilišče;
3. Srednje in ljudske šole v Gorici;
4. C. kr. kmetijska družba v Gorici.

V smislu § 14. zakona z dne 15. nov. 1867. o društvih, se smejo udeležiti razprave o navedenih pred-

LISTEK.

Kako je stotnik Lazarić v jeseni 1813. Istro osvobodil.

(Spisal M. Mihaeljev.)

»Bit' će, bit' će Avstrija za vse!«
Vodnik.

(Konec.)

Kakor elektrika je prešinila vest njegove stare prijatelje in rojake, da se bliža Lazarić na čelu avstrijske čete. Ko se je približal vasi Boljun, so mu prišli prebivalci nasproti z vihrajočimi zastavami in pozdravljali so ga z zvonjenjem. Ko se je ustavil v noči od 3. na 4. sept. na hribu sv. Trojice, pri Cerovljah — današnji železniški postaji, — je došlo več stotin kmetov iz bližnjih vasi, da se postavijo pod njegovo poveljništvo; mnogo izmed njih jih je bilo oboroženih le s kmetijskim orodjem: cepci, sekirami, kosami in le malo jih je imelo slabe lovske puške na kremen-kamen. Tudi 150 Otčanov je došlo iz sovražnega tabora k Lazariću, katerih pa, žal, jih ni bilo mogoče tedaj uporabiti, ker bi bili v svojih

metih društveniki in vabljeni gostje. Nedruštveniki, ki bi hoteli govoriti, naj se oglašijo do vstevši sobote pri društvenem predsedništvu, da se jim po možnosti dopošljejo vabila na osebo.

V Gorici, 1. junija 1903.

Društvo »Sloga«.

Manifest jugoslovanskih poslancev za brate Hrvate.

Hrvatski in slovenski poslanci iz Dalmacije, Istre in Trsta, kateri so bili zadnje dni na Dunaju, izdali so sledeči manifest:

»Nekoliko tednov že odigravajo se v kraljevini Hrvatski in Slavoniji resni dogodki. Vznemirljive demonstracije, ki so razširjene po vsej deželi, mnogoštevilna aretiranja, posredovanje oborožene sile in proglašenje nagle sodbe: vse to si je osvojilo pozornost najširše javnosti. Naravno je, da so ti dogodki pri sorojakih, pri dalmatinskih in istrskih Hrvatih in Slovencih dosegli najživahnejši odmev. Vest o ubitih, mnogoštevilnih ranjenih in zaprtih, provzročile so v narodu največje razburjenje.

Vseh teh dogodkov in sosebno vsled dejstva, da je od avtentične strani došlo zatrdilo, da gibanje vključuje nagli sodbi prav nič ne pomehuje, smatrali so hrvatski poslanci iz Dalmacije, Istre in Trsta za svojo dolžnost povzdigniti svoje glasove v prilog svojim sorojakom. Ta čut dolžnosti se pojavlja toliko močnejše, ker je znano, da je posredovanje narodnega zastopa v Hrvatski in Slavoniji vsled tamošnjih razmer skoraj nemogoče. Najprej se je sklenilo, naprositi Njeg. Velič. cesarja in kralja Frana Josipa v posebni avdijenci za posredovanje proti prelivanju krvi in posebno še prositi za pomilostenje onih, ki so bili po nagli sodbi obsojeni na smrt. Poziv na posamične hrvatske dalmatinske deželno-zborske in državnozbornice poslance, kakor tudi na hrvatske in slovenske poslance Trsta in Istre, naj odpotujejo na Dunaj, bil je splošno sprejet. Tekom treh dni zbrali so se na Dunaju vsi poslanci razun nekaterih, ki so bili zadržani.

Naprošena avdijenca ni bila dovoljena, in sicer na predlog avstrijskega ministerskega predsednika, iz državno-

francoskih uniformah lahko napravili zmešnjavo. Skoz vso noč so zvonili po sosednjih krajih in bili plat zvona k vihr, na velik strah sovražniku, ki je menil, da stoji že vsa dežela v orožju proti njemu. V jutro 4. so se prikazala francosko-italijanska krđela, menda 1.000 mož. Lazarić je postavil večidel kmetov, med katerimi je bilo nekaj prav izkušenih mož, na obe svoji krili; njegov častnik, na čelu ostalih vojakov in malega oddelka kmetov, je stopal previdno iz vasi Cerovlje, med tem ko se je zagnal Lazarić sam z vso svojo obilo konjico, (!) celih sedem mož jako, naravnost v sovražnika.

Presenečenje se je posrečilo. Naprej poslani novinci, italijanskega lahkega batalijona, se niso ustavljali; Lazarićevi seljaki, po vspehu osrčeni, so drli za sovražnikom, ki se je zbiral na prvi višavi gore lindarske, ter ga tako dolgo s streljanjem in dolгим orožjem nadlegovali, dokler se ni umaknil nazaj proti Pazinu. Zdaj so prihiteli trume seljakov, ki so do takrat gledali z veliko radovednostjo, kak vspeh bo imela borba, na bojišče,

pravnih obzirov do druge državne polovice. —

Hrvatsko-slov. odposlanstvo se pa vsejedno z zadovoljstvom vrača v domovino, ker si je svesto, da je v trenutku narodnega žalovanja storilo svojo najnujnejšo dolžnost in ker popolnoma upravičeno pričakuje, da njih prizadevanja ne bodo brezuspešna.

Odločni korak zastopnikov treh dežel, posebno pa korporativno potovanje velike večine celega deželnega zbora k vladarju, je pojav, ki ne more ostati brez upliva na sodbo o vzrokih in važnosti gibanja.

Čeravno poročila o dogodkih ne soglašajo, vendar je gotovo, da vlada v Hrvatski in Slavoniji velika nezadovoljnost, ki se je na mnogih krajih pojavila v tako hudih manifestacijah, da vojskova sila v deželi ni zadostovala za potlačanje nemirov in so se morale rekvirirati čete iz Avstrije in Ogrske. Celó uradne vesti potrjujejo, da se brzajavni drogi nasilno podirajo, brzajavne žice tržejo, železniške šine odstranjujejo, da se prebivalstvo polasča uradnih oseb, razorožuje orožnike, poškodejuje uradna poslopja, da so se vršili po vaseh in zagrebških ulicah pravi boji z oboroženo silo.

Slednjič je tudi brezdvomno gotovo in uradni krogi v Zagrebu sami priznavajo, da je v več okrajih došlo do prelivanja krvi, da je bilo ubitih (v Zaprešiču, Kalinovcu in Fuzinah), da je bila v dveh mestih in v treh okrajih proglašena nagla sodba.

Nasproti takemu položaju ostajajo brezvspešni vsi poskusi, da bi se gibanje omalovaževalo in prikazovalo kakor povsem lokalno. Ako bi bilo to res, potem ne bi bilo treba zaustavljati brzajavke, kršiti pisemsko tajnost in postavljati vojaške kordone v to, da se svetu prepreči izvedeti popolno in vso resnico.

Takim pojavom morajo brezdvomno biti v podlago težki povodi. Umetno uprizorjena agitacija nikakor ne bi mogla izzvati takega plamena, posebno pa med kmeti, ki so povsod najkonservativnejši element. — O razmerah v Hrvatski in Slavoniji je inostranstvo žalibog slabo podučeno.

Manifest govori potem o krivicah, ki se gode na Hrvatskem z ozirom na volilno pravico in na volitve, o zatiranju

ter so drli z neznanim krikom in vikom za sovražniki, tako, da so ti v zmešnjavi dva svoja topa ostavili na bojišču, med tem ko so jim vzeli tretjega, katerega so hoteli ravno na ugodnem kraju postaviti, naglo prijahajoči huzarji kar v diru. Ker se je Lazarić posrečilo trumo seljakov poslati po bližji poti naprej, se je znašel sovražnik, potem ko je zgubil nad 40 mrtvih in ranjenih — cesarski so imeli le 6 ranjenih — naenkrat obkoljenega, ter se je dal ujeti na milost in nemilost.

Lazarić je obhajal svoj ugod v Pazin, kateri je vzel v imenu cesarja avstrijskega v posest, ter je takoj odstavil francosko-laska oblastva, nadomestivši jih začasno s cesarskim oskrbništvom. Ko je odpeljal 5. in 6. svoje ujetnike, 3 štabne, 26 nadčastnikov z 900 mož na Reko, se je podal, dobivši tam 120 mož pojačenja, vnovič na pot ter je zasedel Pulj 11. sept. Ali francoska posadka je že preje pobegnila po morju v Trst, ostavivši v Pulju 57 topov. Lazarić pa si osvoji še istega dne utrjen Buzet, 12. pa je že stal pred Koprivcem ter ga je prisilil, podpiran od ene

neodvisnega časopisja, občinske avtonomije in sploh o kršenju vsega avtonomnega življenja, o gospodarskem propadanju Hrvatske in izseljevanju, ki je temu posledica, o kršenju pravic, ki so Hrvatski zagotovljene v nagodbi, o protizakonitem usiljevanju madjarskega uradnega jezika in madjarske zastave in o kršenju svobode zborovanja in shajanja ter zaključuje:

»Iz navedenega vsakdo spozna, da gibanje v Hrvatski in Slavoniji nikakor ni prevratne naravi in tudi ne izbruh narodnega sovraštva. Hrvatska zahteva po svojih zastopnikih in svojem časopisu spoštovanje pravic, zagotovljenih po obojestranskih pogodbah, kakor tudi, da se jej ne kršijo v ostalem svetu veljavne državljanske in ustane pravice.

Težak je sedanjí položaj hrvatskega naroda; ali v očigled simpatijam, katere je vzbudilo trpljenje naših bratov za pravično stvar po vsem svetu, ne zgublamo upanja — osobito po zaslugi novinstva, in to ne le slovanskega, ampak tudi tujejezičnega, izlasti nemškega in italijanskega, ki je, pustivši na strani, narodni antagonizem, nastopilo nam v prilog.

Hrvatje ne pozabijo tega nikdar, kakor tudi ne družih dokazov bratskega sočutja, ki jim je prihajalo od slovanske strani, posebno pa od krvnih bratov, Slovencev in Srbov.

Dal Bog, da bi nas tudi v bodoče vsako resno narodno vprašanje našlo tako zedinjene in pripravljene v pomoč, da bomo bratski pomagali eden drugemu!

Zadnji dogodki so gotovo pripomogli k temu, da se razpršijo predsodki, razširjeni o hrvatskem narodu. Hrvatski narod, ki je tako zaslužen za civilizacijo, ki je s krvjo svojih najboljših sinov branil kulturo pred opetovanimi navali barbarizma — sedaj bolje poznavan in pravičnejše sojen — si gotovo tudi nadalje ohrani simpatije civiliziranega sveta, kakor najmočnejega zaveznika za doseganje narodnega idejela.

Se zborovanja v binkoštnem tednu 1903.

Predsednik dr. Pero Čingrija, dalmatinski deželnozbornski poslanec; dr. Rok Arneri, dalmatinski deželnozbornski poslanec; Josip Bakota, dalmatinski deželnozbornski poslanec; Juraj Biankini, dalm. dež. in drž. poslanec; Manfred Borelli

angleške redne ladje in ene fregate Fremantle, k predaji in je zasedel višavje okoli Trsta še isti večer.

Ni-li to zares pravcata naglica, da je on s svojim malim »letečim krđelcem« v tek 10 dni in na čelu najprej 55, potem 120 mož premagal sovražno trumo 1000 mož in jo zajel, tri utrjene kraje vzel ter zaplenil 67 topov in obilno strelne zaloge ter je vso Istro, izvzemši Trst, očistil sovražnika?! — Lazarić je dobil za ta odločni, pogumopolni čin, križ Marije Terezije, ter si je zvolil, povišan z istim v plemstvo, svoj pridevek: Lazarić Josip pl. Lindarski, ker mu je ta hrib pomagal k odlikovanju. Seljaki iz okolice pa so dali napraviti pred frančiškansko cerkvijo v Pazinu spomenik, katerega so zagradili s kroglijami, katere so vzeli Francozom.

Radi njegovih vojaških nadarjenosti, (pravi »Haudegen« je bil), je pozneje tudi v mirnem času avanciral ter bil upokojen kakor polkovnik, bivajoč pri svojih istrskih rojakih ali pa na bližnji, Hrvatom zdaj po krivici vzeti, Reki. V letu 1848. je kot polkovnik v pokoju ži-

grof Vranski, člen gosposke zbornice; Lovro Borčić, dalm. dež. in drž. poslanec; Borija grof Caboga, c. in kr. komornik in dalm. dež. poslanec; Juraj Carić, dalm. dež. poslanec; dr. Juraj Ferri, dalm. drž. poslanec; Ivan Goriup, tržaški dež. poslanec; dr. Edvard Grgić, dalm. dež. poslanec; dr. Viko Ivčević, dalm. deželni glavar in drž. poslanec; dr. Niko Katnić, dalm. dež. poslanec; dr. Peter Klaić, dalm. dež. in drž. poslanec; Božo Korlaet, dalm. dež. poslanec; dr. Ivan Majstrovic, dalm. dež. poslanec; dr. Ivan Marović, dalm. dež. poslanec; Vicko Milić, dalm. dežel. poslanec; Josip B. Perić, dalm. dež. in drž. poslanec; Ivo Prodan, dalm. dežel. poslanec; Anon Radić, dalm. dež. poslanec; Marko Kadimiri, dalm. dež. poslanec; Nikola Ribičić, dalm. dež. poslanec; dr. Peter Ružević, dalm. dež. poslanec; dr. Otokar Rybář, tržaški dež. poslanec; dr. Josip Smolaka, dalm. dež. poslanec; Vjekoslav Spinčić, istrski dež. in drž. poslanec; dr. Ivan Stambuk, dalm. dež. poslanec; dr. Dinko Trinajstić, istrski dež. poslanec; dr. Anton Trumbić, dalm. dež. poslanec; dr. A. Verona, dalm. dež. poslanec; Anton vitez Vuković, Vučidolski, dalm. drž. poslanec; dr. Josip Zaffron, dalm. dež. poslanec.

Dopisi.

Iz Kozane, dne 24. maja. Izv. dop. (Naše občinske volitve.) (Konec.) Dokazali smo, da je vladala pri predpripravah za volitve in pri volitvi sami zakonitost in ta je identična s poštenostjo. Mogoče, da se je v kakej malenkosti nehoté kršilo kako formalnost, temu se pri tako viharnej volitvi, kakoršna je bila naša, skoro ni ogniti; a istina je, da si je župan pred in med volitvijo najskrbnejše prizadeval vse tako uravnati in dovršiti, da bi do pičice odgovarjalo občinskemu volilniku. V komisijo je privzel podžupane in jednega starešino; razume se samo ob sebi, da ni iskal zaupnikov med možmi, katerim ne zaupa. Sicer pa je bilo dovoljeno 4 zaupnikom nasprotne stranke, da so smeli ves čas prisotni biti in volitev kontrolirati. Župan ni odklonil nobenega nasprotnega volilca iz perfidnih vzrokov, marveč je odklanjal vse take volilce — brez ozira na stranko — kateri se niso izkazali kot opravičeni volilci. In ne, ko se mu je zdelo, da ima večino, ampak kadar se ni nikdo več oglašil izmed tistih, kateri so bili tretji dan povabljeni, zaključil je volitev. Res je, da so sekondem volitve še nekateri oglašili; a med temi so bili taki, kateri so bili že pri volitvi prvih dveh dni odklonjeni, in zopet drugi, kateri so mislili, da imajo pravico, pa niso še prepisani na davek; največ pa je menda takih, katere je agitacija „naprednjakov“ pribobnala na volišče, dasi nimajo nobene pravice, a prišli so zaradi števila pod krivimi imeni, da je bilo več hrupa. Konstatovalo pa se jih je samo toliko, kolikor jih je zabeleženih v zapisniku in te beležke ni naročil samo gosp. vladni komisar, ampak zahteval je

veči baron Josip Lazarić se še enkrat svetu pokazal, ker ga je F. Z. N. grof Nugent (reči: Nižan!) pozval, da naj gre v Istro, katero bi bili radi zasedli z morske strani Pijemonteži pod admiralom Albinom. General Nugent je pač dobro vedel, kako Lazariću istrsko slovansko ljudstvo zaupa in da je vsled tega „že njegova navzočnost veliko pojačenje“, kakor je sam rekel. Lazarić je tudi slušal ta častni klic, ter je ustanovil en batalijon prostovoljcev, samih Hrvatov in Slovencev, navdušenih mož, prevzel je potem poveljništvo nad eno brigado, kateri je poveljval do 1. 1850. in radi njegovih velikih zaslug, mu je podelil cesar značaj generalmajorja. Umrli je pa kmalu po letu 1850. v visoki starosti. Blag bodi njegov spomin med nami in njegovimi rojaki ter Vsemogočni obudi še mnogo takšnih junakov med nami, ki bi se bojevali „za krst častni in pravo svobodo!“ V to ime Bog pomози!

je tudi župan kot predsednik komisije. „Soča“ je v svojih, skrajno pristranskih poročilih o naši volitvi nagromadila vse polno dozdevnih nepravilnosti in protizakonitosti, še veliko več, kakor so jih pritožniki navedli v svojem ubornem utoku — in zmagonosno prorokuje županu, da dobi od višje oblasti po prstih zaradi škandaloznih samosilstev, katere si je privoščil, imenuje ga porogljivo „kunšnega moža, kateremu že povedo kje drugod, da takih skandalov župan ne sme delati“; psuje ga „Fikfaksega župana“, koji bo še britko čutil voljo tamšnjega probujajočega se naroda, norčuje se z njim: „Tiček je tiček, ali tudi ta se vjame“ itd. in infinitum. No, veste kaj, „naprednjaška“ gospoda; mi vemo to, kar je bilo in kako se je godilo; kaj bode in kdo zmaga na koncu, tega ne vemo ne mi, ne vi. Če pojde vse po poštenem potu, zmaga poštena stvar in ta ni Vaša. To smemo trditi, da so se Kozanci dostojno obnašali. To pa, kar so vaši pravi in zapeljani privrženci uganjali pred in med volitvijo in še huje to, kar so uganjali po končani volitvi, gotovo ni bilo pošteno, marveč je bil sramoten izraz ljudske razdivjanosti, kakoršnega nismo nikoli poprej doživeli na briskih tleh. Zlasti v Št. Martinu in v Kojkem so bili divji ponočni izgredi, razbijanje, tulenje, mačja gošba, onesnaženje raznih stanovanj itd. Županstvo je vse to naznanilo kompetentni oblastnji v preiskavo.

Na dan volitve se je posebno nad gosp. duhovniki razpašala surovost nekaterih divjakov z raznovrstnim sramotjenjem na javni cesti, da je bilo treba gospode spremljati, da so prišli z volišča varni vsak na svoj dom. V veliko neizbrisljivo nečast je celi stranki vse to, kar je „naprednjaška“ druhal uprizorila najprej v namen, da bi izsilila zmago svojim kandidatom, potem pa da je ohladila svojo jezico nad klavernim uspehom. Na to žetev so lahko ponosni goriški kolovodje — saj je bila setev njihova.

Ne volitev, kakor pravi „Soča“, ampak razgrajajoči denar in pijača, to je razburilo ljudstvo: najeti mešetarji so po vseh sosednih vaseh do državne meje lovili, mamili in begali volilce, ter jih omamljene prignali na volišče in tu v Kozani je v dveh krčmah vladala brezmejna gostoljubnost za vse tiste, ki so se dali omamiti. Govorica gre med ljudstvom, da znašajo dotični računi samo v teh dveh krčmah do 2000 K. Kaj pa še v vseh drugih, katerih je nad 40 v širni županiji?

Prihodnjič kaj več o prejšnjem in sedanjem gospodarstvu in o potomcih stare rjavine.

Iz Rodika. — Pod tem naslovom je prinesla dična „Gorica“ v številkah 41. in 42. dolg dopis, tičoč se skoro izključno tuk. župana, g. Jos. Babića. Glede dopisnika vlada tukaj dvojno mnenje. Nekateri, kar se zdi na prvi pogled povsem umevno, vrgli so krivdo na g. župnika. Toda večina z g. županom vred, je mnenja, da je bil dopis skovan v isti kovačnici, kakor dopisi v „Soči“, namreč na Kozini pri „šrangji“, ali pa pri Rodiškem „Juretu“, s tem razločkom, da so dopisi v „Soči“ naperjeni izključno le na g. župnika, dopis v „Gorici“ pa večinoma na g. župana. Ne vem, katero obeh menenj je bliže resnici, a to vem za gotovo, da nekemu je silno ležeče na tem, da vlada med g. župnikom in g. županom nesporazumljenje, ker se nadja, da bo isto pripeljalo vodo na njegov mlin. (Saj je že določen prihodnji rodiški župan!) Da se ne motim, razvidi se iz sledečega. Žalostni dogodki v zadnjem času odpirajo vedno bolj oči večini treznomislečih, in razne okoliščine jih potrjujejo v prepričanju, da je jedna in ista roka, ki je vsejala seme nasprotstva med g. župnikom in g. županom, in ki skrbi zato, da to seme skali, požene in obrodi obilni sad sovražstva med njima, katero bi pa sejalci izkoriščali v svoje namene po pogovoru: „Če se dva med seboj pre-

pirata, tretji se veseli“. Med mnogoštevilnimi okoliščinami naj navedem le te-le: Čitaj dopise v „Soči“ in priseljen si take rekoč sklepati, da je dopisnik g. župan; čitaj dopis v „Gorici“, in enako se moraš uveriti, da je pisan od g. župnika. V „Soči“ obira dopisnik le g. župnika, v „Gorici“ je pa skoro edini predmet g. župana. Nikjer da bi bilo črhnjeno niti besedice ne o „učenem“ g. profesorju in njega „vrednem“ bratu zunaj Rodika, ne o njunem prijatelju, prihodnjem rodiškem županu, četudi je sploh znano, da ta lep trolistek — „ves narod v Rodiku“, kakor piše „Soča“ — zlasti vrednji med njimi, je kriv po veliki večini sedanjim prepripirom v Rodiku. Ali to ni pomembno? (Razloček med pisavo v „Soči“ in „Gorici“ je le ta, da so dopisi v prvi sestavljeni iz „Sočine“ pornologije, ki je postala uprav lastna resničnima dopisnikom, dočim dopis drugi ima podobo s pošteno slovensko govorico in je po vsebini resničen a ironičen uprav zato, da pade večji sum na g. župnika.) Račun je natančno storjen. Dopisi v „Soči“ morajo neobhodno izzvati v g. župniku nejevoljo nasproti g. županu kot dopisniku, dopis v „Gorici“ pa sovražstvo g. župana do g. župnika! Kaj ne, prebrisane glavice! Kakor pismeno, delajo tudi ustmeno. Drazijo enega zoper drugega ter delajo pri tem, kakor tisti, ki je vrgel kamen ter skril roko, da pade sum na druge. Svoje lastne besede, ki jih pravijo pri enem, donesejo k drugemu, kakor da bi bile rečene od prvega in nasprotno. Med gg. župnikom in županom ni bilo prav nobenega povoda k nesporazumljenju. Odkod tedaj nasprotstva? Vsejano je bilo — to je javno dokazano — od klete roke! Kadar je imela priti dotična številka „Soče“ ali „Gorice“, zakaj je bil nekdo tako nestrpiliv, da je komaj pričakal pri poštni nabiralnici in zakaj je že v naprej pravil da pride nekaj „lepega“? Ali ni jasno, da so znali poprej, kaj ima priti? Zakaj pa je nekdo tako vstrajno posredoval po hišah, da bi iztaknil kaj o gg. župniku in županu? Zakaj neki je „nekdo“ tako hitro — še prej, kakor je prišla „Gorica“ v Rodik — prinesel g. županu z mlo utajenim veseljem, glas, da je isti v „Gorici“ ter vrgel sum na g. župnika? Ali ne za to, da bi odvrnil od sebe vsak sum, kakor oni tat, ki je na ves glas kričal: „Primitite tatu“? Zakaj pa je nekdo, ki se hlina tako iskrenega prijatelja g. župana z isto škodoželjnostjo, bral po hišah ne-le „Sočine“ dopise, nego tudi dopis v „Gorici“, četudi tozadevnih števil „Gorice“, ki prihajajo v Rodik, nihče ni dobil v roke? O lepa družba, ali misliš, da so vsi Rodičani tako slepi, kakor ta peščica, ki si jo dobila na svoje limanice? Ali si upaš pisati in govoriti v imenu vseh rodiških občanov ti, ki ti nimaš prav nikake pravice? Ko bi bili ti ljudje res narodnjaki, bi našli dovelj dela ondi, kjer naš narod potrebuje dela in pomoči, ne bi pa podpihovali razdor v popolnoma čisto slovenski vasi ter tako pripravljali tla za narodne sovražnike! Res, prevelika drznost! Za narodne voditelje se usiljujejo, pa nimajo za to prav nobenega pogoja in tudi ne povoda!

Vse to sta še o pravem času spregledala gg. župnik in župan. Spregledala sta, da sta bila žrtve sebičnih in nečastnih naklepov nekih zvijačnikov, katerih nekateri še v Rodiku ne stanujejo, in zato sta prekrizala nezmotljiv račun dopisnikov s tem, da sta se spravila v veliko žalost in jezo spletkarjev, a v lep ter posnemanja vreden izgled svojim župljanom, oziroma občinajem. Bog daj da bi ta krasen izgled sprave posnemali vsi rodiški občani, da bi enkrat — po dolgih 50 letih — zavlada tudi pri nas zaželjeni mir, ki smo ga vsi brez razločka potrebni, kakor ozebel solnce, in da bi vsi — brez razločka — delali za dušno in gmotno korist muko-trpnega naroda! Ali naj čakamo, da ljudstvo popolnoma podivja in posurovi, kakor bi res želeli neki hujskači, in da vse za pravi ter postane suženj na lastnem domu edino le v svrhu, da se pobira visoka užitina? Ne! Začeti moramo takoj in

zložno delati na to, da si ljudstvo ohrani, kar ima, da se s pridnostjo, varčnostjo in zmernostjo reši hudega tovariša, ki ga silno pritiska in usužnjuje, namreč dolga, da si z modrim in umnim obdelovanjem zboljša svoja posestva ter tako postane svobodno, neodvisno, samostavno, da bo pošteno, nesebično, verno! Ali se to bo kedaj vresničilo? Bog daj!

Politični pregled.

Dogodki na Hrvaškem.

Včeraj po noči je pričakovala na kolodvoru zagrebškem velika množica ljudstva vračajoče se Zagrebčane, ki so se vdeležili manifestačnega shoda v Celju. Prišlo je zopet do spopada med množico in med redarji. Vojaki so morali zopet poseči vmes.

Poljaki za Hrvate.

Madjarska nasilja proti Hrvatom so privedla tudi Poljake do pravega spoznanja. Poljaki, ki so do zdaj jedini izmed Slovanov simpatizirali z Ogri, začeli so jim zadnji čas odločno obračati hrbet. Nedavno je imel „Slovanski klub“ v Krakovem svoj sestanek, na katerem so se razpravljali tudi sedanjí dogodki na Hrvatskem. Med drugimi je govoril tudi prof. Jablonowski, ki je dejal, da je bilo prijateljstvo med Poljaki in Madjari pač čvrsto v prvi polovici pretečenega stoletja, ko še ni bilo prave razlike med Madjari in Ogri, ko je še namreč bila Ogrska harmonična ednota raznih narodnosti. A to ednoto, ne pa madjarski narod, so Poljaki ljubili. Danes pa, ko se je madjarsko pleme postavilo na krmilo ter zatira vse nemadjarske narode, je nekdanje prijateljstvo izginilo in Poljaki morajo skleniti srčno prijateljstvo s hrvatskim narodom, ki trpi krivice ter se težko bori za svoje pravo. K temu shodu pripominja „Nova Reforma“: Bili so časi, ko so se Poljaki z Madjari v eni vrsti bojevali za svobodo. Danes pa, ko Madjari takrat priborjeno svobodo izrabljajo za tlačjenje naših bratov, ter so s svojim uplivom dosegli celo, da se tlačeni niti ne pripuste h kroni prositi milosti, ne sme poljsko zastopstvo vsega tega mirno gledati.

Avstrija in Italija.

Odnosaji med Avstrijo in Italijo postajajo od dne do dne čudnejši. Danes se bavi s temi odnosaji skoro vse avstrijsko in italijansko časopisje. Večina dunajskih listov je mnenja, da ne more biti več govora o kaki zvezi med Avstrijo in Italijo z ozirom na čudne pojave zadnjih dni. Ni ga namreč dne, da se ne bi v Italiji v tem ali onem mestu vršile grde protiavstrijske demonstracije. Take so se vršile v Rimu tudi včeraj pred poslopjem avstrijskega poslanika. Mnogoštevilna množica, kričala je pred poslopjem „Viva l'Italia“, „Abbasso l'Austria“, „Viva il Trentino“, „Viva Trieste“. Poseči je moralo vmes vojaštvo in prišlo je med vojaštvom in civilisti do krvavih spopadov. Stanovanje avstrijskega poslanika morajo stražiti vojaki.

Grof Goluchowski optimist.

List „Österreichische Zeitung“ priobčuje neki pogovor, katerega je imel naš minister za zunanje zadeve grof Goluchowski te dni z nekim poslancem. Grof Goluchowski je rekel, da so naše razmere z Nemčijo najboljše, četudi se nahajajo med Nemčijo in Avstrijo neke male razlike glede nove trgovinske pogodbe. Še boljše pa bi bile po mnenju grofa Goluchowskega razmere med Avstrijo in Italijo. Da se je odpovedala Italiji trgovinska pogodba, bilo je krivo, ker so tudi druge države, kakor n. pr. Francija, hotele imeti za vvoz vina od Avstrije iste ugodnosti, kakor jih je imela Italija. Ta odpoved pa ne more imeti nikakega upliva na politične razmere med obema državama. Tudi na Balkanu se bode po mnenju grofa Goluchowskega izteklo vse gladko. Iz tega je razvidno, da mora biti naš zunanji minister jako flegmatičen človek. Celó zadnje demonstracije v Italiji, kjer se je javno na ulici sezgala avstrijska zastava in krvavo žalilo vse, kar le količjak diši po Avstriji, ne spravi našega grofa Goluchowskega iz njegove flegme, marveč so mu vse te demonstracije le otročje igranje, na katere ni vredno, da se človek niti ne ozre. Pred par dnevi smo čitali v listih, da je prišel k grofu Goluchowskemu ital. poslanik na Dunaju, grof Nigra, ter da mu je izrazil v imenu italijanske vlade obžalovanje nad tem, kar se je v Italiji zadnje dni godilo. To vest pa so predvčeršnjem listi zopet demantirali. Mi pa radi verujemo, da ni zadnje dni grof Nigra izrazil grofu Goluchowskemu nikakega obžalovanja nad tem, kar se je godilo v Italiji. Čemu tudi, ko grof Goluchowski iz vseh demonstracij prav nič ne stori in jih smatra le kot otročarijo.

Zarota proti življenju italijanskega kralja.

Pariški list „Patrie“ je priobčil te dni vest, da so na francosko italijanski meji zaprli tri anarhiste, ki so nameravali izvršiti atentat na ital. kralja o priliki, ko se poča sredi meseca julija v Pariz. Zarota je štela baje 8 oseb, a policiji v roke prišlo so samo 3 osebe.

Avstro-ruske reforme.

V zadevi avstro-ruske reformne osnove so se že izvršila neka nova imenovanja v sodnijski praksi za evropske pokrajne. — Med drugimi je imenovan nekaj Armencev za sodnike prve instance. Le-ti so že pred več ko jednim mesecem odšli na svoja mesta, ali ker njihove rod-bine ne dobe glasov od njih, se je bati, da so jih Albanci med potjo pobili.

Nemčija in Vatikan.

Obisk cesarja Viljema v Vatikanu je zdaj predmet neprestanega razlaganja in kombinacij v nemškem časopisu. Iz raznih časnikarskih glasov se da posneti čedalje večje ogorčenje v protestantskih krogih zaradi nekaterih točk pri ceremonijah, ob prihodu nemškega cesarja v Vatikanu. Nemci, t. j. protestanti, so nezadovoljni s tem, ker je nemški cesar, kot vrhovni glavar „evangelške države“, prekoračil pri tem obisku tradicijske meje uljudnosti. Predsednik berlinske protestanske podružnice je v zbornici izrekel obžalovanje nad tem, ker je cesar izkazal sv. Očetu ono spoštovanje, s kakoršim ne soglašajo protestantske cerkve.

K temu razburjenju udeleženi nemških protestantov prinaša „Kölnische Volkszeitung“ nekako pojasnilo, ko pravi med drugim, da ima obisk nemškega cesarja v Vatikanu politično ozadje. V Nemčiji so volitve pred durmi in tu je bilo treba delati umetna sredstva v doseg namena. Protestante je bilo treba razburiti in ultramontance t. j. katolike potolažiti t. j. speljati za nos, ker bodo hoteli izrabiti za se nevoljo protestantov ter priti do vlade. Pa bode baš nasprotno resnično.

Iz tega glasu se toraj spozna, da je nemški cesar s svojim vatikanskim obiskom igral le komedijo ter se podredil ceremonijam, da bi s tem dosegel političen cilj, neugoden za katoliško cerkev. Da je imel ta obisk sebično podlago, o tem priča nadalje dejstvo, da je bil vsled tega obiska na cerkvene svečanosti v Metzki odposlan kot papežev legat nemški kardinal Kopp, kar se tolmači kot poseben akt priznanja, da st. Alzacija in Lotaringija res nemška posest. Da je za Francoze ta akt zares veliko ponižanje, ne dvomi nikdo, ki pozna politične namere Nemčije in nemškega cesarja nasproti Franciji. To je baje tudi prvi odgovor sv. kurije na postopanje narodne izdajice Combese na francoski vladi.

Dogodki v Macedoniji.

Posebnih dogodkov ne moremo danes zaznamovati. V Albaniji se gode grde reči. Arnauti ropajo in požigajo vse križem.

Domače in razne novice.

Opozarjamo slovenske rojake v mestu in na deželi na vabilo društva „Sloga“, katero smo priobčili na prvem mestu. Izredni občni zbor v St. Petru bo javen, to je tak, katerega se smejo udeležiti tudi nedruštveniki. Razprave se pa smejo udeležiti vsled postavne določbe le društveniki in s posebnim vabilom vabljeni gostje. Nedruštveniki — brez ozira na stranko, kateri pripadajo — ki bi hoteli govoriti, naj se do sobote obrnejo do predsedništva, da se jim po možnosti določi vabilo. Društveni poverjeniki in vsi rodoljubi, katerim je na tem ležeče, da se goriški Slovenci soglasno izrečejo o dogodkih na Hrvaškem in o nekaterih domačih zadevah, glede katerih ni različenosti v mišljenju, se uljudno vabijo, da prigo-varjajo našemu ljudstvu, da se v kolikor mogoče v obilnem številu udeleži manifestacije, ki naj služi v tolažbo hrvaškemu narodu, pa tudi v čast slovenskemu imenu.

Dramatična predstava v „Gor. Čitalnici“. — Opozarjamo še enkrat na današnjo in jutranjo dramatično predstavo v dvorani „Goriške Čitalnice“, kateri priredi slov. igrališka družba ljubljanska, ter se nadejamo prav obilne udeležbe. Imena igralcev so nam porok, za poseben duševni užitek, katerega bodo imeli obiskovalci teh predstav.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvo: Frančišek Kranjec, župnik v

Šmarjah, z geslom: Još Hrvatska ni propala in mi Slovenci še živimo. Bratje, v kolo se vstopimo; proti vragu se branimo. Živili Hrvati in Slovenci! Živio narod ves slovenski. Bog z nami! 20 K; Marko Vales, kural v Branciji 4 K; nabrano v Cerknem o priliki izleta iderskega „Katol. delavskega društva“ 3 K 62 h; nabrano o priliki poroke Fr. Križmana z J. Štibljem v Novakih 6 K 80 h (toliko tudi za „Alojzijeve“); Katarina Grusovin v Gorici 2 K; dr. A. Gregorič v Gorici 20 K; „Narodna tiskarna“ v Gorici 20 K.

Vsem srčna hvala!

Katoliško društvo slovenskih učiteljev na Primorskem je imelo dne 17. vel. travna v Gorici zborovanje, pri katerem se je razpravljalo o različnih društvenih zadevah. — Dne 29. vel. travna ob 7. uri je bila na Kostonjcevi sv. maša zadušnica za rajne člene. — Dne 14. junija ob 10. uri predp. bode predaval predsednica o metodiki, dne 22. junija ob 6. uri zvečer pa o didaktiki. — Občno zborovanje bode dne 24. junija ob 5. uri pop. — One slovenske učiteljice, katere se mislijo udeležiti trodnevnih duhovnih vaj koncem meseca avgusta, naj pošljejo predsednici 6 K do 15. junija. M. H. W.

Narodno slavlje v Ajdovščini. — Včeraj se je narodno slavlje v Ajdovščini obneslo prav dobro. Prihitele je od vseh strani prav mnogo narodnega občinstva. Ajdovščina se je v resnici izvrstno pripravila za vsprejem milih slovenskih gostov in od začetka pa do konca slavnosti vladala sta vzorni red in mir. Iz Gorice in iz goriške okolice pripeljala sta predpoludanski in popoldanski vlak kakih 1200 gostov. Posebno močno sta bila zastopana pri slavnosti tudi Trst in njegova okolica. Da je prihitele v Ajdovščino iz bližje okolice ter iz bližnjih kranjskih krajev vse polno ljudstva, tega ni potreba posebej omenjati. Z jedno besedo: Lavričev trg v Ajdovščini, ki je jako razsežen, bil je doslovno natlačen. Veselični odbor in pa ajdovska občina poskrbela sta za to, da je bila ta dan Ajdovščina imenitno okrašena z visokimi maji, se zelenjem in z narodnimi trobojnicami. Tudi za postrežbo gostov je bilo izvrstno preskrbljeno. Dotični odbor je to nalogo, ki pa ni pri taki priliki prav lahka, izvrstno rešil. Pevske točke programa izvršile so se točno in v občo zadovoljnost navzočih. Z jedno besedo: narodno slavlje v Ajdovščini zapusti vsem onim, ki so se ga udeležili, prav prijeten spomin.

Pri razstavi v Prvačini, ki se je vršila preteklo nedeljo, je predsedoval na shodu deželni poslanec A. Jakonič. O razstavi je govoril potovalni učitelj A. Štrekelj; o kmetijski družbi E. Klavžar, namreč o zgodovini in o sedanjih razmerah. Maks Ličen je priporočal, naj vlada daje nagrade za uzorne sadovnjake in trtnice. Deželni poslanec Grča, ki je ravno prišel od cerkve, shoda vitovskega, je govoril o vinski klavzuli. Budin iz Zalošča je zahteval, naj se carina postavi tudi na uvoz italijanskega sadja, in da naj se naredi deželni zakon za preganjanje spomladne slane. Pri otvorjenju razstave je bil navzoč zjutraj tudi dvorni svetnik grof Attems; popoldne pri shodu Štrekelj, Gombač, Klavžar, Dominik in domačini. Razstava je bila obilna in lepa. Došlo je bilo nekaj Sempascev, Dornberžanov in Rihemberžanov, ki so se vrlo zanimali za razstavo in razgovore.

Občinske volitve v St. Andrežu so se vršile dne 27. in 28. pr. m. Volitev vršila se je popolnoma mirno v vseh treh razredih, in sicer zato, ker so se volilci na poziv g. župana dan pred volitvijo zjediniili glede kandidatov za staršinstvo. V staršinstvu ostali so vsi prejšnji staršine razun petih, kateri so se pa prostovoljno odpovedali kandidaturi.

Grozna nesreča na železnici. — V nedeljo zvečer okoli 10. ure dogodila se je na železnici med Tržičem in Devinom strašna nesreča. Padel je namreč pod vlak neki gospod in ga je vlak grozno razmesaril. Njegovo truplo našli so, ko so vstavili vlak, prerezano čez polovico ter glavo popolnoma zmečkano. Zgodilo pa se je baje tako-le: Omenjeni gospod odpeljal se je v nedeljo zvečer iz Gorice proti Trstu z vlakom, ki odhaja iz Gorice ob 8.38 min. zvečer. Opomniti je treba, da so bili ta dan vsi vlaki prenapolnjeni z izletniki, vračajočimi se v Trst in na druge kraje, iz Gorice, kakor tudi iz družih furlanskih mest in krajev. Izletniki pa so se čez dan dobro najedli in še bolj napili tako, da je v vseh železniških vozovih vladal strašen živžav. Kričali so, peli in žvižgali po vozovih, tako, da je bilo za treznega človeka prava muka voziti se s takimi ljudmi. H kričanju in k petju pridružilo se je v vozu, v katerem se je

vozil omenjeni gospod, tudi hreščanje močne harmonike. Gospod ni mogel več prenašati tega hrupa, izstopil je iz kupeja na hodnik ter hotel prestopiti v drugi voz, misleč, da je drugi voz tako združen s prvim, kakor je to navada pri sedanjih modernih vozovih z hodnikom. Ker je bil pa drugi voz jeden izmed starih vozov, bilo je med njim in med prvim vozom nekoliko praznote, in skozi to praznoto padel je nesrečnež pod vlak. Njegov krik je slišal sprevednik, ki je dal koj znamenje, da se je vlak ustavil, ali bilo je prepozno, kajti šlo je med tem časom čez nesrečneža že nekaj vozov, tako, da so ga našli, ko se je vstavil vlak, v onem stanu, kakor smo zgoraj omenili. Sodna komisija, ki je prišla okoli jedne ure popoldne na lice mesta, je našla pri pokojniku denarnico z denarom, zlato uro se zlato verigo in več vizitnic. Pričala se je kmalu, da je nesrečnež gosp. dr. Karol Heinzl, očesni zdravnik iz Trsta. Pokojni dr. Heinzl je spremljal, kakor je zdaj znano, svojo soprogo, ki mu je pred kratkim časom povila prvega sinka, v soboto v Solkan, kjer je najel neko vilo za poletni čas. Dr. Heinzl je prišel šele pred nekaj leti v Trst in se je nastanil tam kot očesni zdravnik. Ker je bil tako spreten in je bil poleg tega tudi jako vesten in ljubezniv, pridobil si je v Trstu splošno spoštovanje in je imel tudi vse polno dela. Klicali so ga prav pogosto tudi v Gorico in je bil posebno dober prijatelj gosp. dr. Rojica. Pred nekoliko leti poročil se je v Trstu z gč. no Emo Conciani, ki mu je, kakor smo omenili poprej, pred kratkim časom povila sinka. Ta nesreča napravila je globok vtis na vse one, ki so pokojnika poznali.

Štrajk goriških kamnoseških delavcev. — V Gorici štrajkajo kamnoseški delavci že dva tedna.

Samomor. — V nedeljo zjutraj se je v Panovcu, kjer stražijo vojaki strelišče, ustrelil na straži neki vojak tukajšnjega pešpolka št. 47.

Najdeno blago. — Neki mestni stražnik je našel na ulici zavoj manufakturnega blaga in ga je oddal na municipiju.

Izpred sodišča. — Zaradi javnega nasilstva bil je te dni na tukajšnjem okrožnem kot kazenskem sodišču obsojen na 1 mesec ječe Kosmačin France iz Sedla. Dne 21. marca t. l. ga je hotel namreč orožnik Balderman odpraviti iz krčme. Kosmačinu pa ni to ugaljalo in je zaradi tega jedenkrat udaril orožnika.

Morsko kopališče v Gračeju. — V seji, katero je imel dotični odbor v petek, je bilo brezplačno v morsko kopališče v Gračeju vsprejetih in sicer 28 otrok iz Gorice, 13 iz političnega okraja za goriško okolico, 18 iz gradiščanskega okrajnega glavarstva, 7 iz tolminskega okr. glavarstva, 4 iz sežanskega okr. glavarstva in 7 drugih.

Pod voz je padel Martin Pelicon iz Šempasa in je bil pri ti priliki na levi nogi še precej ranjen. Šel je v bolnišnico iskati zdravniške pomoči.

Oslovski kašelj. — V Ročinju razsaja oslovski kašelj tako močno med šolsko mladino, da so morali te dni za nekaj časa šolo zapreti.

Tepež v Nabrežini. — V neki krčmi bili so v soboto kamnoseški delavci, med njimi tudi 22-letni Anton Pelikan iz Mirna. Ko so pili nekoliko preveč, začeli so se, kakor je to navadno, prepirati med seboj. Prepir pa je končal s tem, da je neki Colija z nožem Pelikana v levo stegno tako močno sunil, da je moral iti Pelikan v bolnišnico. Ako bi ti ljudje manj pili, imeli bi danes več denarja v žepu, imel bi najbrže Pelikan zdravo stegno in Colija služil bi si denar takrat, ko bode moral prestajati prisojeno mu kazen za njegovo dejanje.

Pravna italijanska akademija v Trstu. — Tržaški listi poročajo, da je naučni minister Hartel zaupno povedal prof. Mussaliji na Dunaju, da namerava vlada ustanoviti italijansko pravno akademijo v Trstu.

Ljubljanski izgredi, o katerih smo pisali že v zadnji številki svojega lista, prikazujejo se v vedno čudnejšem svitu. Povsod se izgredi obžalujejo, le ljubljanski izgredi, tako se vsaj dozdeva iz vsega, prišli so v pravo slast nekaterim krogom; posebno pa deželnemu predsedniku kranjskemu baronu Heinu, ki bi rad, kakor vse kaže, napravil iz male miši slona. Ni pa več dvoma, da se je baron Hein pri tej priliki močno vrezal, a da se je vrezal tudi min. predsednik dr. Körber, katerega je baron Hein s svojim uradnim poročilom pošteno speljal na led. Zdaj je namreč popolnoma dognano, da strelav, o katerih je min. predsednik dr. Körber poslanski zbornici s povzdignim glasom pripovedoval, pred nemško kazino v Ljubljani sploh ni bilo. Kar je

pa jako čudno in ob enem tudi značilno za nepristranost kranjskega dežel. predsednika bar. Heina, ki se je požuril brzojavno poročati min. predsedniku ostrelah je to, da isti baron Hein, zdaj, ko je sodna preiskava dognala, da strelav ni bilo, svojega napačnega in prenapetega poročila ne popravi. To Heinovo postopanje vzbuja med ljubljanskim prebivalstvom, kateremu se je s Heinovim poročilom napravila velika krivica, veliko nezadovoljnost. Tako postopanje barona Heina napravlja pa na marikaterega utis, kakor da bi hotel tudi on s takim postopanjem priti na pomoč dr. Körberju in hrvaškemu banu, grofu Hedervaryju, ki bi rada, kolikor mogoče zmanjšala pomen manifestačnega impozantnega shoda ljubljanskega v prilog zatiranim bratom Hrvatom. Sicer se jim je ta poskus zdaj korenito izjalovil in to dejstvo konstatiralo se bode tudi v poslanski zbornici, ko pridejo v prihodnji seji zopet do razprave hrvaške zadeve. Zalostno pa je tudi to, da so se ljubljanski izgredi celó v domačih slovenskih listih izpočetka tako čudno razmotrivali in da so se celó v seji ljubljanskega mestnega staršinstva predstavljali ter opisovali skrajno nerodno.

Shod za slov. vseučilišče v Pragi.

— Dne 24. maja 1903, je bil shod slovenskih akademikov v Pragi za slovensko univerzo v Ljubljani. Zastopani so bili vsi slovanski narodi. Razen rektorja in prorektorja in dekana medicinske fakultete, se je shoda udeležil prijatelj slovenskega naroda prof. dr. Chodonsky, ki je bil tudi predsednik shoda. V imenu Slovencev je govoril g. Starč in g. Lavrenčič, v imenu Srbov g. Radoman, v imenu Hrvatov g. Donžević in v imenu Čehov g. Čermak. Sklenjene resolucije se glase: „Slovansko dijaštvo zbrano na manifestačnem shodu v dvorani univerze v Karolu-Ferdinandove dne 24. maja 1903, prosi c. kr. vlado: 1. Da ustanovi slovensko univerzo v Ljubljani in sicer brez vsega obotavljanja in tako vstreže temu opravičenemu postulat in resnični potrebi slovenskega naroda. 2. Da z vpeljavo italijanske univerze v Trstu ali Gorici ne izdaje na milost in nemilost domači slovenski živeli laški nenasitnosti. 3. Dijaštvo pozivlje vse slovanske državne poslance, da prisilijo vlado, da dovoli do sedaj najbolj zatiranemu slovenskemu narodu to, kar mu gre po božji in avstrijski postavi. 4. Dijaštvo pozivlje vse slovanske poslance k edinosti glede vseh sedaj akutnih postulatov slovanskih, ki so: slovenska univerza v Ljubljani, češka univerza v Brnu in rusinska univerza v Lvovu. — Po shodu okoli poldne je šlo dijaštvo k Narodnem gledišču in tukaj se je odkrilo in zapelo „Kje dom je moj“. Policija je bila sicer za petami, a ker ni bilo nobenega nemira, se je umaknila. Po imenovanju pesmi so se razšli in ko so šli memo nemškega kazina, so nemški dijaki ostentativno kazali svoje kape, a naši visokošolci niso na to kar nič reagirali.

Jubilejne slavnosti v Petrogradu.

— Dne 29. maja prikazalo se je mesto Petrograd v velikanskem svojem sijaju. praznuje 200 letnico svojega obstanka. Vse ulice bile so krasno okinčane in vse priredbe napravile so na opazovalca vtis, kakor da bi se bilo mesto kar čez noč spremenilo v velikanski krasen vrt. Posebno bogato je bil okrašen glavni trg, na katerem je bil postavljen oder, ki je vzprejel nase nad 2000 oseb. Od Nikolajevoga mosta pa do Peter Paulove trdnjave, so bile razvrščene vojne ladje v polni paradi. Grom topov je naznanjal pričetek jubilejskih slavnosti. Ko so se pripeljali na krasno ozaljšanih vojnih ladjah gostje in duhovščina do Petrov Paulove trdnjave, na kateri so postavili Petru Velikemu, ustanovitelju Petrograda, krasen in dragocen spominek, začeli so grometi topovi z vseh vojnih ladij in s trdnjav.

Glavni spreved pomikal se je proti katedrali od carjeve zimske palače. Spreveda se je udeležila duhovščina v bogatih ornatih in mnogo vojaštva. V katedralo prišla je tudi carska dvojica, kjer so jo pričakovali razni dostojanstveniki ter zastopniki tujih držav, kakor tudi zastopniki raznih mest s celega sveta. Po dovršeni cerkveni slavnosti, podali so se vsi k spomeniku Petra Velikega kjer se je zapela zahvalna pesem. Potem je vojaštvo defiliralo pred carsko dvojico in ko je ista odhajala, ter se podala v zimsko palačo, pozdravljala jo je neštevilna množica z urnebesnimi hura-klici.

V sredo je priredilo mesto Petrograd sijajen banket, katerega se je udeležilo nad 1200 oseb. Med gosti bil je tudi minister Pleve, mnogo visokih dostojanstvenikov in vsi zastopniki vnanjih mest. V imenu pariškega mesta je napival Deville, v imenu berlinskega pa Kirschner.

Vožnja pod lokomotivo. — Na baltiški železnici v Rusiji so razkrili nedavno čudnega popotnika. Ko je na postaji Taps te železnice mazal strojevodja lokomotivo vlaka, ki se je peljal iz Revela v Petrograd, zapazi nekega kmeta iz At-lanske gubernije, ki je sedel pod lokomotivo na drogu, ki veže sprednji del lokomotive z zadnjim. Kmet je izpovedal, da se je notri vsedel na postaji Razik in da se je hotel v Petrograd peljati brezplačno. Razun tega je razodel za-čudenim uslužbencem železnice, da je na ta način, seveda po noči, potoval že po vseh ruskih železnicah, posebno pa na sibirski do Tomsk in se je vrnil v svoj kraj ne da bi plačal jedno kopejko za vožnjo. Zdaj je mislil potovali na Ki-tajsko, pa so oblasti tako krute, da ga na tem zadržijo za nekaj časa. Vkljub temu pa hoče izpeljati svoj načrt in se pripeljati v Kino brez voznega listka. Mož je celo leto potoval po Rusiji in nikjer ga niso opazili, čemur se zelo čudi. Zdaj bo pred sodiščem pripovedoval o svojem — potovanju pod lokomotivo.

Srce se da oživet. — Dr. Ku-linko je iznašel sredstvo, s pomočjo ka-terega je baje mogoče že umrlo srce zopet oživiti. To sredstvo je takozvana Locke-jeva tekočina, v kateri je raz-stopljen kisik. V to tekočino se mora srce pomočiti. Izumitelj je to poskusil najprej z mačjim in kuinim srcem in se mu je posrečilo, kajti že po 24 urah odkar ju je vzel iz živalskih teles, sta začeli biti kakor živi. Dr. Kulinko je tudi pred ne-davnim sporočil pariški akademiji zna-nosti, da se mu je posrečilo oživiti in privedi do bitja srce tri mesece starega otroka, ki je umrlo za pnevmonijo. Isto-tako se mu je to posrečilo pri več ljudeh 30 ur po njihovi smrti.

Ta ni revež! — V Meksiki živi bogatin, katerega spremlja, kamor gre, osem krepkih mož, ker pri sebi nosi vedno mali znesek 250.000 kron!

Pred dvema leti bil je še delavec bogatega rudokopa. Pri tem delu naletel je na bogato rudo in postal je bogatin v prav kratkem času.

Prvotni pokile znamenitih ljudi. — Glasoviti Napoleonov general Ney je bil v svoji mladosti sodnijski pisar, Na-poleonov policijski minister Fouche, bo-goslovec, maršal Bernadotte, poznejši kralj švedski, je bil kmečki fant, ki je pozneje postal revolucionar in si kot tak pustil užgati v svojo roko geslo: „Smrt vsem kraljem!“ Tega ni mogel zbrisati z roke tudi potem ne, ko je postal kralj.

Listnica uredništva. — Gosp. dopisniku iz Kanala prihodnjic.

Narodno gospodarstvo.

Pazimo na svoje zdravje!

Da se proti zdravstvenim pravilom vkljub mnogostranskim izkušnjam in pouku še vedno pogosto greši tako v mestu kakor na deželi, to je še vedno žalostna resnica, ki se pa zlasti v obili meri potrjuje na kmetih. Kmečki človek povprečno zelo malo pazi na svoje zdravje, čeravno bi zlasti v goratih krajih ostal kmetič korenjak do konca svojih dni.

Med mnogimi načini zanemarjenja zdravstvenih pravil pa je v prvi vrsti uživanje nezdrave vode in čisto tudi ne-zdravega mleka.

V prvo kar se tiče pitne vode. Dostikrat opazujemo, da ljudje premalo pazijo na studece. Kjer se nahajajo živi vreli, je še nekako, drugače pa z vod-njaki. Pa tudi pri živih studencih se mnogo greši. Nema lokrat vidimo, da se v bližini vrele ob kakem dvorišču itd. nahajajo cela gnojišča ali kaka druga nesnažna zavetja. Od teh kužnih za-vetišč se staka razna nesnažna zlasti ob deževju, ko jih izperja dež proti stu-dencem in nosi vanjo okuževalne bacile. Kdor pije tako vodo, prav gotovo ne more biti vedno zdrav. Zaradi tega je treba že pri živih studencih paziti, da ne prihaja nanje nobena nesnažna. Ali kaj pa še vodnjaki! Kamorkoli se ozremo po vaseh, trgih in malih mestih, skoro povsodi vidimo vodnjake sredi hiš med hlevi, gnojišči in stranišči, od koder se staka po zemlji ves smrad in vsa gnjusoba. Koliko se je že pisalo proti tej za-nikernosti, a še vedno ni odpravljena in najbrže tudi ne bo, dokler zakonodaja ne vzame stvari resno v roko. Kjer so trda glinasta tla, ondi nevarnost okuženja ni tako velika, drugače pa je v sipnatih tleh, kjer prodere skozi zemljo vsaka stvarica. Po nekod so spoznali veliko ne-varnost takih vodnjakov in so jih za-pustili ali celo zasuli, pa so si vodo na-peljali po cevih četudi iz daljave, pa imajo vsaj zdravo pitno vodo. Take vo-dovode bi bilo na splošno priporočati

Druge nevarnost je z mlekom.

Tudi v tem oziru se mnogo greši vkljub radikalnim predpisom v mlekarstvu. Velika kvar v tem oziru je držanje starih krav-mlekarij. Stara govedina za-pada čisto boleznim, kakoršnih mlada živina ne pozna. Najčese postanejo stare krave jetične. In da je mleko od je-tičnih krav za ljudi in zlasti za mladino jako nevarno, to menda ve vsakdo. Ali kako se obvarovati nasledkov uživanja takega mleka, ko se vendar v mnogih slučajih ne ve, da li je krava bolna ali ne? Na to se da odgovoriti le to: staro živino kolikor je čez osem let, ne držati pri hiši, marveč se je iznebiti čim prej.

Glede odjemalcev mleka pa bi bilo priporočati naravnost uradno kontrolo. Živinozdravnik bi moral od časa do časa preiskovati od kraja vse hleve in izdajati certifikate, s katerimi se izpriča lastnik zdrave molzne živine. Kdor bi se s takim certifikatom ne mogel izkazati, pri njem se ne bi smelo jemati mleka. To pravilo pa bi zlasti moralo biti vpeljano po mestih, kamor prinašajo dostikrat ženske mleko, katerih nikdo ne pozna, še manj pa njihovo živino. Kolika nevarnost tiči v uživanju nezdravega mleka za cele ge-neracije, tega menda ni treba poudarjati. Zaradi tega je skrajno potrebna in nujna tako zakonita uredba o razpečavanju mleka, s kakoršno uredbo bi se ne smelo ni trenutka več čakati.

Zdravje je pol življenja in nikdo nima pravice zapravljati je lahkomišelnost.

Loterijske številke.

30. maja.

Trst	65	64	49	8	42
Linc	24	8	79	2	84

Javna dražba.

Dne 22. junija t. l. 9. ure predpoludne pa do 11. ure bode v St. Lovrencu pri Neblem zmanj-ševalna dražba oddaje dela v namen poprave župnijske cerkve v St. Lovrencu in župnišča istotam. Pogoji in stroškovnik sta na razpo-lago v župnišču.

Stavbeni odbor.

Št. Lovrenc pri Neblem, 2. junija 1903.

Razpis službe.

Pri podpisnem župan-stvu razpisuje se služba ob-činskega tajnika zletno plačo 800 K. Zahteva se popolno znanje slovenskega in nem-škega jezika v govoru in pi-savi ter sposobnost voditi vsa tajniška dela. Prošnje z izkazilom sposobnosti je vložiti do 15. junija t. l. pri podpisnem županstvu.

Županstvo v Cerknem,

dne 18. maja 1903.

A. Kosmač,
župan.

Podpisani priporoča slavnemu ob-činstvu v Gorici in na deželi **svojo prodajalnico jestvin.**

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-lične moke iz Majdičevega mline v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-stenine trdke Žnidarskič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal-matinskih in isterskih v i-nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občin-stvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!

Fani Drašček

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Streji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekalšice Josipa Verdija št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Od 31. maja do 6. junija

Potovanje skozi gorenjo Italijo. Lago Maggiore in Komsko jezero itd.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Po vsestranskem prevdarku in preskušnji se bode vsakdo prepričal, da se kupuje pri tvrdki

: J. Zornik, Gorica :

Gosposka ulica 7, zmiraj najbolji najlepši in temu primerno najceneje blago. Posebno pa:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove svile zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podlage, sukanec, svila, gumbe, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce; kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznano najboljih modercev vsake cene.

Za birmarce

in otroke; rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice: vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakvrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.